

MEMO PENSIOEN EIGEN BEHEER (PEB) M.I.V. 2017

De wetgever heeft besloten dat het opbouwen van pensioenaanspraken in eigen beheer met ingang van 1 april 2017 niet langer mogelijk is. Staatssecretaris Wiebes heeft een versoepeling in de termijn tot het stopzetten van de opbouw in eigen beheer aangebracht door deze te verlengen tot 1 juli 2017.

Met het oog op de vrij complexe gevolgen en mogelijkheden willen wij door middel van dit memo enige piketpaaltjes slaan als het gaat om eventuele acties, aandachtspunten en oplossingsrichtingen.

1. Afschaffing PEB

Het opbouwen van nieuwe pensioenaanspraken in een eigen B.V. is vanaf 1 juli 2017 dus niet meer mogelijk. Dotaties daarna betreffen dan nog slechts de ‘normale oprentingen’.

Toegezegde voor- of na-indexeringen van opgebouwde aanspraken vinden nog wel plaats.

Actie: de opbouw van nieuwe rechten in eigen beheer dient vanaf 1 juli 2017 definitief beëindigd te worden. Daarvoor moet vóór dat moment een schriftelijke vastlegging gemaakt te worden.

2. Overgangsregeling tot uitfasering bestaande PEB

Er kunnen vervolgens drie varianten onderscheiden worden hoe om te gaan met de bestaande pensioenvoorzieningen in eigen beheer. Het maakt daarbij geen verschil of het om een reeds ingegane of toekomstige pensioenuitkering gaat.

- 2a. Afstempelen van de aanspraak naar fiscale waarde en afkoop ineens;
- 2b. Afstempelen van de aanspraak naar fiscale waarde en voortzetten als oudedagsverplichting;
- 2c. Voortzetten van de bestaande regeling, maar geen verdere opbouw;

Ad 2a: Afstempelen van de aanspraak naar fiscale waarde en afkoop ineens

Om van zoveel mogelijk bestaande PEB-gevallen afscheid te nemen, heeft staatssecretaris Wiebes bedacht om een afkoop met korting mogelijk te maken. De fiscale voorziening per 31 december 2015 en die per het afkoopmoment worden met elkaar vergeleken. De laagste van beiden vormt de basis voor de korting. Waarom de stand per 31 december 2015? Dat is om anticipatiegedrag in 2016 te voorkomen.

Bij afkoop in 2017 is de korting 34,5%, bij afkoop in 2018 25% en in 2019 19,5%. Het effectieve toptarief daarover bedraagt aldus maximaal 34,06%, 39% resp. 41,86%.

Afkoop ná 2019 levert geen korting meer op en leidt bovendien tot heffing van revisierente!

Eerst moet de pensioenaanspraak met expliciete goedkeuring van de (ex)partner in de pensioenregeling fiscaal geruisloos afgestempeld worden naar een aanspraak die overeenkomt met de fiscale balanswaarde. Vervolgens is die fiscale balanswaarde uitgangspunt voor de grondslag van afkoop.

Het kortingspercentage geldt op basis van de fiscale balanswaarde die op actuariële grondslagen is bepaald en niet op basis van hetgeen aan activa in de B.V. aanwezig is. Dat kan ertoe leiden dat bij pensioenen met onderdekking helemaal niet geprofiteerd wordt van enige korting op de heffing bij afkoop.

Een ongehuwde partner in de pensioenregeling of een partner die op huwelijkse voorwaarden is gehuwd met de dga zal als gevolg van afstempeling en afkoop vermogensrechten verliezen. Daar moet niet alleen nadrukkelijk op gewezen worden in de advisering, maar ook een compensatie voor geboden worden in de overeenkomst tot afkoop voor het geval dat er in de toekomst een echtscheiding plaatsvindt. Dat is óók vereist om te voorkomen dat de inspecteur een schenking kan vaststellen, althans zo ziet de fiscale wetgever dat.

Ad 2b: Afstempelen van de aanspraak naar fiscale waarde en voortzetten als oudedagsverplichting

De pensioenregeling verliest na afstempeling het etiket “pensioen” en gaat verder als “oudedagsverplichting”. Ook in dit geval moet de (ex)partner in de pensioenregeling expliciet toestemming geven. De aanspraken nemen namelijk aanzienlijk af, dus ook de nabestaandenaanspraken in geval van overlijden of de aanspraken in geval van (latere) echtscheiding. De mogelijkheid om de hoogte van de uitkeringen af te stempelen in overeenstemming met de fiscale balanswaarden kan tot 31 december 2019 fiscaal geruisloos plaatsvinden.

Er kan na afstempeling niet langer aan de voorziening op de balans worden gedoteerd, anders als een jaarlijkse oprenting met een wettelijk geregeld percentage ter grootte van het U-rendement.

De dga kan de verplichting elk gewenst moment opeisen en af laten storten als lijfrenteproduct (polis of banksparen). Het is uniek te noemen dat een pensioenproduct fiscaal geruisloos in een lijfrenteproduct kan worden omgezet.

De uitkering moet vanaf de AOW-leeftijd in 20 jaarlijkse termijnen worden uitgekeerd (zoals in feite bij banksparen gebeurt). Reeds ingegane uitkeringen moeten ook nog 20 jaar lopen verminderd met het aantal jaren dat ná de eigen AOW-leeftijd al pensioen is uitgekeerd. Uitkeringen die (maximaal 5 jaar) vóór de AOW-leeftijd ingaan (of zijn ingegaan), moeten 20 jaar plus het aantal jaren vóór de AOW-leeftijd lopen.

Zoals bij onderdeel 2a al is opgemerkt zal een ongehuwde partner in de pensioenregeling of een partner die op huwelijkse voorwaarden is gehuwd met de dga als gevolg van afstempeling vermogensrechten verliezen. Daar moet wel nadrukkelijk op gewezen worden in de advisering. Ook in dit geval is compensatie aan de partner geboden om te voorkomen dat er mogelijk een schenking plaatsvindt.

Zowel in deze variant als bij afkoop van de pensioenaanspraak geeft de partner van de dga namelijk rechten prijs. Mocht er zich later een echtscheiding voordoen, dan is het uitermate belangrijk dat de partner bij wijziging van de pensioenaanspraak expliciet gewezen is op de gevolgen van afstempeling. Dat vereist de zorgplicht van de adviseur! In dat licht zou je als adviseur in feite de partner moeten aanraden een eigen adviseur te nemen om haar/zijn belangen te behartigen.

Ad 2c: Voortzetten van de bestaande regeling, maar geen verdere opbouw

Verdere opbouw is dus niet mogelijk.

Het voortzetten van de bestaande regeling houdt in dat alle regels en beperkingen die thans gelden met betrekking tot pensioen blijven gelden. De uitkering blijft wat er (tijdsevenredig) is opgebouwd. Er verandert dus niks. Er is nog steeds een fiscale en een commerciële waarde van de pensioenvoorziening.

Voorzover toegezegd vindt onverkort indexatie plaats. De dividendklem op het vermogen blijft bestaan op basis van de commerciële waarde van de pensioenverplichting.

3. Overig

3.1. Informatieplicht

Degenen die gebruik maken van de mogelijkheid tot afstempelen (variant 2a en 2b) moeten daarover actief de belastingdienst informeren via een te downloaden formulier en wel binnen een maand na het besluit tot afstempeling.

Gebeurt dat niet, dan is de korting niet van toepassing en wordt revisierente in rekening gebracht.

3.2. Extern verzekerd pensioen

De dga's die (een deel van) hun pensioen extern hebben ondergebracht bij een professionele verzekeraar kunnen de afkoopwaarde van dit verzekerd kapitaal naar eigen beheer halen. Deze mogelijkheid vervalt per 1 juli 2017. Degenen die daar nog gebruik van willen maken, moeten daar dus haast mee maken. Let wel op winstrechten of kapitaalgaranties die dan verloren kunnen gaan.

Indien besloten wordt om het externe deel te laten staan, zal daaraan nadere invulling moeten worden gegeven door een nieuwe pensioenovereenkomst met de dga op te stellen.

Actie: eventueel overhevelen pensioenkapitaal vanuit professionele verzekeraar naar eigen beheer?

Dit pensioenkapitaal kan ná overheveling in 2017, 2018 of 2019 worden afgestempeld en eventueel ineens worden afgekocht. Voor het overgehevelde kapitaal geldt overigens niet het kortingspercentage, aangezien dit geen deel uitmaakt van de fiscale balanswaarde per ultimo 2015.

3.3. B.V. met pensioenvoorziening met aandelen in andere handen (bijv. kinderen)

Als aandelen in een B.V. met een pensioen in eigen beheer deels in andere handen zijn, bijv. van de kinderen of de niet in gemeenschap gehuwde partner van de dga, kan de afstempeling van de aanspraken naar fiscale waarde een schenking met zich meebrengen van dga aan die andere aandeelhouders. De commerciële waarde van de verplichting voor de B.V. wordt namelijk verlaagd. Deze schenking wordt volgens de wetgever belast met schenkbelasting. Wellicht is er een mogelijkheid van compensatie in privé die het vaststellen van zo'n schenking voorkomt.

3.4. Versoepelingen op pensioen-gebied

Verder niet zo relevant voor het 'grote PEB-verhaal' is dat het kabinet besloten heeft een aantal vereenvoudigingen in de fiscale pensioenregelgeving door te voeren.

Zo mag de uitkering toch ongestraft op de eerste van de maand ingaan zonder noodzakelijke aanpassing van het opbouwpercentage.

Er wordt niet langer angstvallig vastgehouden aan de 100%-grens van pensioenen in relatie tot het laatst verdiende salaris.

Het vereiste dat doorgewerkt moet worden alvorens uitstel van de pensioeningangsdatum mogelijk is, wordt afgeschaft. Uitstel van de ingangsdatum wordt dus een stuk eenvoudiger. Pensioen dient voortaan alleen nog uiterlijk in te gaan 5 jaar na de (eigen) AOW-leeftijd.

4. Samenvatting en aanbeveling

Wat is nu wijsheid als actie met betrekking tot PEB met ingang van 1 april 2017?

Wij vermoeden dat in veel gevallen het afstempelen van pensioen richting fiscale waarde de voorkeur gaat krijgen, hetgeen gevolgd moet worden door òf afkoop òf omzetting in een ODV. Knelpunt kan worden dat de (ex)partner in de pensioenregeling mee moet werken.

Voor reeds ingegane pensioenen met onderdekking kan de afweging tot een andere uitkomst leiden.

Na de afstempeling kan ervoor gekozen worden om direct af te kopen met korting c.q. tegen een aantrekkelijk tarief. Het afzetten van de (contante waarde van de) toekomstige belastingdruk tegen de directe belastingdruk (eventueel met korting) zal niet als enige relevant zijn. Er spelen vele elementen meer, zoals onder andere de beschikbaarheid van liquide middelen om af te kunnen rekenen. Hierna volgt een vergelijking van voor- en nadelen.

Afstempelen naar oudedagsverplichting?

- voordeel dat de dividendklem vanwege commerciële waarde van de verplichting niet langer bestaat;
- uitkering (fors) lager op basis van fiscale waarde en 20-jaarsuitkering vanaf 67 jaar;
- partnerpensioen neemt ook evenredig af;
- geen jaarlijkse indexatieverplichting meer;
- partner moet expliciet toestemming verlenen. Zijn daar bezwaren tegen te verwachten?
- mogelijkheid om in (verre) toekomst het kapitaal af te storten op een lijfrente- of bankspaarproduct;

Afkopen ja of nee?

- is er wel een korting van toepassing bij afkoop? Let op onderdekking!
- belastingdruk op uitkering in vergelijking met afkoop (max. 34,06%);
- zijn er voldoende liquide middelen om ineens af te kunnen rekenen?
- is er behoefte aan privé-middelen? Of bestaat er behoefte aan (extra) privévermogen?
- komt mogelijk box 3-heffing aan de orde op de naar privé gehaalde middelen?
- heeft de dga schulden aan zijn B.V. die ineens vereffend kunnen worden?
- is er behoefte om de toekomstige kosten voor instandhouding van de B.V. te beperken?
- is er behoefte aan liquidatie van de B.V.?
- mogelijk nadeel is dat een eventueel compensabel verlies niet langer gecompenseerd zal worden bij (voortijdig) overlijden van de dga en/of zijn partner;
- bij nog niet ingegaan pensioen zou verlaging van salaris (let op fictief salaris dga!) soms (deels) ingeruild kunnen worden voor afkoop pensioen tegen lager tarief;
- is er een partner die niet mee wil werken?

- pensioenaanspraken zijn (grotendeels) vrijgesteld van erfbelasting, na afkoop geldt daar geen vrijstelling meer voor;
- is de pensioenpartner in algehele gemeenschap van goederen gehuwd met de dga?
- afkoop van reeds ingegane pensioenen in april 2017 is aantrekkelijker dan pas medio of eind 2017, aangezien de uitkeringen met ingang van april in feite dan tegen het verlaagde tarief belast wordt;

Om een evenwichtige keuze te kunnen maken is inzicht nodig in de jaarrekening 2015 of 2016 van de B.V. waar de pensioenverplichting op de balans staat en de aangiften inkomstenbelasting 2015 of 2016 van de dga en zijn/haar echtgeno(o)t(e). Een vergelijking van de belastingdruk volgens de varianten 2a en 2c zal veelal de aanvang van de beoordeling kunnen zijn.

Gewenste acties

1. Inventariseren pensioendossiers
2. Analyseren positie en verschillende varianten
3. Adviseren
4. Nazorg

Tot zover in het kort een overzicht van de ins en outs van de onlangs in werking getreden wet. Wij overleggen graag met u hoe we de beoordeling van de mogelijkheden voor u en/of uw cliënten zullen oppakken.

Wamel, april 2017.
Mr. G.J.H. Croonen

